

Forslag til ny generell del av læreplanen – verdier og prinsipper - høringssvar fra Telemark fylkeskommune

Høringssvaret fra Telemark fylkeskommune er justert i forhold til vedtak i hovedutvalg for kompetanse 12.juni. Høringssvaret er som følger:

Generelt om forslaget

- Telemark fylkeskommune mener at navnet **Overordnet del – verdier og prinsipper** gir en god beskrivelse av dokumentets viktighet, både som verdidokument, og med tanke på føringer i forhold til læreplanverket for øvrig.
- **Overordnet del – verdier og prinsipper** uttrykker på en god måte opplæringens samfunnsmandat, med et humanitært menneskesyn og et bredt kunnskapssyn.
- Dokumentet har en enkel og logisk struktur som er lett å huske, og vi mener at det vil egne seg godt til refleksjon og som en veiviser innenfor grunnopplæringa.
- Vi antar at den endelige versjon av dokumentet vil gjennomgå en viss språkvask i tråd med Statens vektlegging av Klarspråk, der en ser nærmere på typisk byråkratiske uttrykk som for eksempel **anvende**, s.4, **utvise**, s.16 og **utøve/utøvelse**, s.17. I tillegg bør en se på om det i større grad er mulig å dele setninger.
- Vi mener at det i tillegg vil være **behov for kortversjoner, introduksjoner, oppslag osv.**, for å gjøre **Overordnet del** kjent og aktuell for ulike aktører innenfor opplæringsområdet. Det er nærliggende å nevne **Læringsplakaten** fra 2016 som et eksempel. Slike tiltak vil bidra til å lette implementeringen av den nye forskriften.
- Vi ser det som positivt at dokumentet så tydelig plasserer ansvar på utdanningsinstitusjonene. Se imidlertid vår kritiske merknad nedenfor til de gjennomgående begrepene **skolen** og **eleven**.

Forord

- Telemark fylkeskommune vil kommentere at begrepet **Forord**, s.2, lett kan gi inntrykk av at dette ikke er en del av selve dokumentet. Vi tror begrepet **Innledning** ville vært et bedre valg.
- Vi er kritiske til forenklingen som er nevnt i forordet, med at dokumentet konsekvent bruker **skolen** og **eleven** for alle som gir eller mottar opplæring. Vi ser dilemmaet tekstforfatterne har her, men med ansvar for videregående opplæring mener Telemark fylkeskommune at dette blir for «skolsk». Fagopplæringa er en viktig del av videregående opplæring. Selv med en presiserende definisjon i forordet, vil teksten i resten av dokumentet bli oppfattet som **skolen** i snever forstand. Dette er jo en tekst som er laget for bruk, og hvert avsnitt vil i mange sammenhenger leve sitt eget liv. Da må det ikke være noen tvil om hva det handler om. Vi mener derfor at begrepet **skolen** kan byttes ut med **skolen/læreplassen**. Tilsvarende bør begrepet **eleven** bør byttes ut med **eleven/lærlingen**, selv om disse begrepene ikke favner alle kategorier.

Formålet med opplæringen

- Det er en styrke for dokumentet at formålsparagrafen til opplæringsloven (§ 1-1) er tatt med. At overordnet del forankres så tydelig i skolens formålsparagraf bidrar til å understreke struktur, logikk og indre sammenheng.

Opplæringens verdigrunnlag

- Telemark fylkeskommune mener det er en logisk sammenheng når **Overordnet del** slår fast at opplæringens verdigrunnlag «bygger på kristen og humanistisk arv og tradisjon». Dette er en følge av formålsparagrafen (opplæringsloven § 1-1, se ovenfor) og grunnlovens § 2: «Verdigrunnlaget forblir vår kristne og humanistiske arv».

- Punkt 1.4 Skaperglede, engasjement og utforskertrang, s.7: Ordet *vitebegjær* kan med muligens byttes ut med et nytt ord; *kunnskapslyst*.

Prinsipper for læring og utvikling

- Telemark fylkeskommune er tilfreds med at *dannings-begrepet* fortsatt er med, siden dette er innarbeidet og vanskelig kan erstattes av noe bedre. Men det er en pedagogisk utfordring å gi dette ordet nytt liv om mening.
- Punkt 2.2, siste avsnitt, s.10: Begrepet *sosiale medier* er ikke eksplisitt nevnt i dette avsnittet. Telemark fylkeskommune ser dilemmaet som knytter seg til at dokumentet skal stå seg over tid, samtidig som et begrep som *sosiale medier* kanskje er utdatert om få år. Vi vil likevel oppfordre til videre arbeid med å forme dette avsnittet, for fenomenet *sosiale medier* har stor betydning og innvirkning i skolehverdagen.
- Vi ser det som positivt at definisjonen på kompetanse blir utdypet og langt fyldigere, punkt. 2.3, s.11.
- Punkt 2.4, s.11, Grunnleggende ferdigheter bør i tillegg ha med *karriereferdigheter*, jf. NOU 2016:7 Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn, s.50: «Dette inkluderer ferdigheter i å kunne samle, analysere og anvende informasjon både om utdanning, arbeid og seg selv, ferdigheter i å håndtere overgangsfaser i livet og ferdigheter i å ta valg». Karriereferdigheter er grunnleggende ferdighet i å kunne ta hånd om og håndtere sin egen karriere i et livslangt perspektiv.
- Vi er fornøyd med at læringsstrategier og metakognisjon vektlegges så sterkt, punkt. 2.5, s.12.
- Under punkt 2.6.1. Folkehelse og livsmestring, s.13, bør det inn en forsterkning *om fysisk aktivitet* som en sentral forutsetning for god folkehelse. Inaktivitet gir store helseutfordringer og skolen må være en arena der elever erfarer verdien av og gleden ved fysisk aktivitet.
- Under punkt 2.6, s.13, synes vi samfunnets behov for å satse sterkere på innovasjon og entreprenørskap i skolen er for svakt formulert

Prinsipper for skolens praksis

- Telemark fylkeskommune ser det som positivt at vurdering fortrinnsvis skal fremme læring og ikke måling / rangering, pkt. 3.1, s.16.
- Punkt 3.3 *Profesjonsfellesskap og skoleutvikling*, s.17, kan gjerne også ha med ordet *ledelse*, for eksempel *Ledelse, profesjonsfellesskap og skoleutvikling*.
- Vi er fornøyd med at profesjonsfellesskap og skoleutvikling blir viet stor oppmerksomhet. Dette er begreper som har «satt seg» innenfor opplæringsområdet, og bør derfor benyttes. Her blir det gitt sterke føringer med hensyn til at lærere i fellesskap skal samarbeide om planlegging og gjennomføring av undervisning og for utvikling og forståelse av god pedagogisk praksis, punkt 3.3, s.18.

